

“ઉન્નતિનો માર્ગ”

યાને

Reg No 95

આર્યાવતના જનસમાજમાં દાખલ થયેલા
ઝેરી તત્વો અંતે તે જલ્દીથી
ઉખેડી નાંખવાની યોજના.

આવૃત્તિ પહેલી

પ્રત ૨૦૦૦

સને ૧૯૨૬

સંવત ૧૯૮૨

1926 લેખક, 7/7/1926
શા. પ્રાણલાલ કાલીદાસ માંગરોલવાલા.

કીમત એ રૂ. ૨૨

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૭૦૨૪

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૦૨૮૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ઉત્કલિનો માર્ગ

વિષય સ્ન ૪:૪:૬.૨

“ઉન્નતિનો માર્ગ.”

યાને

આર્યાવર્તના જનસમાજમાં દાખલ થયેલા ઝેરી તત્વો
અને તે જલ્દીથી ઉખેડી નાંખવાની યોજના.

લેખક—

શા. પ્રાણલાલ કાલીદાસ માંગરોલવાલા.

ઉપોદ્ધાત.

—૦—

કુદરતની દરેક પ્રકારની મહેરબાની હોવા છતાં આપણે આર્યાવર્ત મુલક દીનપ્રતિદીન હીનદીન અવસ્થાને પહોંચતો જાય છે તેનું વાસ્તવિક કારણ શોધી અસલ સ્થિતિમાં લાવવા આજે દેશમાં પૃથક પૃથક જીદાજીદા વિભાગોમાં અનેક સંસ્થાઓ ઉભી થઈ છે, પરંતુ પરિણામે તેવી સંસ્થાઓ કાયમ નિઃસ્તેજ ચાલ્યા કરે છે, અગર તો મરણને શરણ થઈ પડે છે. વાસ્તવિક કારણ જનસમાજના વિદ્વાનોએ શોધેલું છે અને તે એજ છે કે પરદેશી રાજ્યનીતીના પરિણામે આ દેશ હાલહવાલ સ્થિતિને પહોંચ્યો છે, તે એટલી હદ સુધી કે આ દેશના ખેડુતોમાં એક દુષ્કાળ સહન કરવા જેટલી શક્તિ રહી નથી અને જનસમાજના મોટા ભાગને અકાળ મૃત્યુને વશ થવું પડ્યું છે. હિંદુસ્તાનના મનુષ્યોના આયુષ્યની સરેરાશ બારીસ વર્ષની છે. જે આયુષ્યની સ્થિતિ બીજા દેશોના

મુકાબલે પામર છે. એજ મુદ્દો આ દેશની હાલહવાલ રથીતિ સાખીત કરે છે. આ દેશ આ વિષય સારી રીતે સમજી ગયો છે છતાંપણ નુકશાનકારક રાજ્યનીતિના તમામ ધોરણોનું અનુકરણ કરવાનું આ દેશમાં ચાલુ રહ્યું છે, તેનું કારણ સહુ કોઈ જાણે છે કે આ દેશનો મુડીવાળો વર્ગ પોતાના વર્ધિવનો ભોગ આપવા તથ્યાર નથી અને સ્વચ્છંદી બની પોતે અધાર પાપના ખાડામાં પડી રહ્યો છે અને તેજ ખાડામાં આખા દેશને નાંખવાનું ચાલુ રાખ્યું છે. આ મુડીવાળા વર્ગની દષ્ટિ ઉઘાડવાના આશયથી નગ્ન સત્ય જેવું હોય તેવું સ્વરૂપ બહાર પાડવા લેખકે કલમ ચલાવી છે અને લેખકને આશા છે કે આ પુસ્તકના લેખને સવળી દષ્ટિએ જોઈ મુડીવાળાઓ જે અધર્મ આચરી રહ્યા છે કે જે અધર્મ આખા દેશને નુકશાન કરી રહ્યો છે તે અધર્મથી બચશે અને જગતને બચાવી ઉપકૃત કરશે. અસ્તુ.

ઉત્તતિનો માર્ગ.

“આર્યાવર્તના જનસમાજમાં દાખલ થયેલા ઝેરી
તત્વો અને તે જલદીથી ઉખેડી નાંખવાની
યોજના.

(૧) ખડુમતવાદનું ઝેરી તત્વ અને તે ઉખેડી નાંખવાનો ઉપાય

પશ્ચિમની રાજનીતીએ આપણા દેશમાં કાયદા ધડી લોકોમાં એવી માન્યતા દાખલ કરી છે કે દરેક સારા કામો સંસ્થાઓ સ્થાપી ખડુમતથીજ કરવા જોઈએ અને ખડુમત સીવાયનું કોઈપણ કાર્ય યાને દરાવ રાજ્ય સ્વીકારતું નથી તેવીજ રીતે પ્રજાએ પણ આ ખડુમત વાદને યોગ્ય ગણી લીધો છે અને રાજ્યે પણ સીધી કે આડકતરી રીતે પ્રજા પાસે તેનો અમલ કરાવ્યો છે. આ ખડુમતવાદના વિષયનો આ દેશને ઉંડો અભ્યાસ કરવાની જરૂર છે.

આ દેશમાં ચાલતાં રાજ્યે પોતાના દેશનું રાજ્યતંત્ર ખડુમત વાદથી ચાલે છે એવી લોકોમાં ભ્રાસ રાખી છે, પણ વસ્તુતઃ તે એવી રીતે છે કે કેમ તે વિષયનો વિચાર કરવાની આ દેશની હાલ-હવાલ સ્થિતી ફરજ પાડે છે. આ ખડુમત વિચાર એટલે કે હીંદુસ્તાનમાં ચાલતું ખડુમતવાદનું તંત્ર અને ઈંગ્લેંડનું ખડુમતવાદ તંત્ર એ ખંનેનું પૃથક્કરણ કરીએ છીએ ત્યારે આ દેશનું ખડુમતવાદ તંત્ર એક ઝેરી તત્વ તરીકે સાબીત થાય છે.

આર્યાવર્તના લોકોએ ખુદ મતવાદથી અનેક સંસ્થાઓ ઉત્પન્ન કરી છે. જેમાંની કેટલીએક ચાલુ છે, અને કેટલીએક તો મરણને શરણ થઇ ગઈ છે. જેમ જેમ ઉત્તરીના માર્ગે જવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે, તેમ તેમ પરિણામે આ દેશમાં કુસંપ વધે છે, પ્રગ્ન અંદર અંદર લડી મરે છે, પ્રગ્નની શક્તિ ઘટે છે, પ્રગ્ન શરીર સંપત્તિ ખોઈ બેસે છે, લક્ષ્મી ખોઈ બેસે છે, મરણ પ્રમાણ વધે છે, નીરાશાવાદ દિન પ્રતિદિન ફેલાય છે અને આખર વિદ્વાનો કહે છે કે આ પ્રગ્ન ગુલામોની બનેલી છે. આ બહુમતવાદના તંત્રોનું આ દેશનું પરિણામ.

ખીજી બાજુ બહુમતવાદથી ખ્રીડીશ રાજતંત્ર ચાલે છે પરંતુ તે તો કાયમ અખંડીત ચાલ્યાજ કરે છે. અત્યાર સુધીમાં મુલકો વધાર્યા છે, અખુટ લક્ષ્મી મેળવી છે અને વર્ષો સુધી કોઈ ખસેડી શકે નહીં તેવું તત્વ દાખલ કર્યું છે. ઉપરના બંને બહુમતવાદનાજ પરીણામ છે પરંતુ ફરક માત્ર આકાશ અને પાતાળનો છે.

આ દેશના મુંડીવાલા વર્ગે આ ફેરનું કારણ આમ વર્ગને એમ સમજાવ્યું કે ખ્રીડીશો ભારતના લોકો કરતાં અલોકિક શક્તિવાળા દેવતાઓ છે. આવી ખોટી માન્યતા ઉભી કરવામાં આવી છે અને તે માન્યતાં સિદ્ધ થવામાં કાળે પણ સારી મદદ કરી છે. યુરોપના લોકોના રૂપ, બળ, અને યંત્રોની શક્તિએ ભારતના લોકોને આભા કરી મુક્યા છે એટલે ભારતના લોકોમાં આવી ખોટી માન્યતા સજ્જ થાય તેમાં નવાઈ નથી.

ભેદ.

પ્રજામાં કુદરતી રીતેજ વિચારશીલ વર્ગ બહુ થોડો હોય છે, અને થોડું જાણનારાઓનો અભીમાની વર્ગ વિશેષ હોય છે. એ બહુ મતવાદને રસ્તે દોરનાર સારી રીતે સમજે છે અને તેની ખાત્રી છે કે બહુમતવાદ ઘણી વખતે ખોટું ઠરવાનો સંભવ છે, છતાં પણ પ્રજાને બહુમતવાદનું તંત્ર સોંપવામાં આવ્યું છે તે ખાસ એ મત-લબ્ધી કે પ્રજા અંદર અંદર લડી મરે અને રાજતંત્ર કાયમ રહે.

આ દેશમાં કોઈપણ વ્યક્તિ પોતાના ભેજમાં તરંગ પેદા થાય કે તરતજ કોઈપણ સંસ્થા ઉભી કરી શકે છે, પછી લલે સ્થાપકની દાનત ભુરી હોય અને પ્રજાને જાણમાં ફસાવી લુંટવાના ઈરાદાથી કરી હોય તોપણ તેને કોઈ અટકાવી શકતું નથી. માત્ર બાંધેલા કાયદાની હદમાં રહી ચાલાકે કામ કરવું જોઈએ, એટલે કે કાયદાનો લાભ લઈ કોઈપણ વ્યક્તિ જગતને લુંટી શકે છે, અને તેમ કરવું તેવી વ્યક્તિને સહેલ થઈ પડે છે, કેમકે પ્રજાનો મોટો ભાગ જાણમાં ફસનારા માછલાના જેવોજ હોય છે, તેથીજ તેવા ભોળા લોકોને સહેલાઈથી પોતાના પક્ષમાં રાખી બહુમતવાદથી કામ કરી જવાય છે.

ઉપર પ્રમાણે ઇંગ્લંડનું રાજતંત્ર બહુમતવાદથી ચાલતું હોત નો ઇંગ્લંડના રાજતંત્રની હસ્તી હોતજ નહિ કેમકે મનુષ્યોની ભિન્ન ભિન્ન પ્રકૃતિએ તેને ઠેકાણે કરી નાંખ્યું હોત પણ તેવું ત્યાં નથી. બહુમતવાદ આ રાજતંત્રે પોતાના માટે તો હાથીના દાંત બહાર દેખાડવા જેવું રાખ્યું છે. તેનો રાજ્ય રાજ્ય કરે છે, અને નથી પણ કરતો. તેનો પ્રધાન પ્રધાનવટું કરે છે અને નથી

પણ કરતો. માત્ર તેની પારલામેન્ટ બહુમતવાદનું ઓળું રાખ્યું છે. વાસ્તવિક રીતે જોવામાં આવે તો કોઈ અનેરો વાદજ્ઞ રાજતંત્ર ચક્રાવી રહ્યો છે, જેના પરિણામે આપણો દેશ અધોગતિમાં સડ્યા કરે છે અને તેનો દેશ ઉત્તર રહે છે અને તે વાદ તે એ છે કે રાજ્યમાં એક ખાનગી વિચારશીલ મનુષ્યોનું મંડળ રહે છે, તેમાં રાજ્ય પણ ખેસતો હશે, પ્રધાનો પણ ખેસતા હશે, પણ આ મંડળના લોકોને જાહેરમાં પ્રજા કોઈ ઓળખતી નથી. આ મંડળનું કામ રાજ્યને નિરંતર ટકાવી રાખવાનું છે, તેના સ્વપ્નામાં પણ તે સીવાયના કશા વિચાર આવતા નથી. આવા નિરંતર વિચારના પરિણામે આ દેશ ઉપર એ મંડળે કરેલા ધા લાંબા વખત ઉપરના છે, કે જેનું પરિણામ આપણને આજે યુરૂં દેખાણું છે. બહુમતવાદની પાછળ સત્તા અને વિચારનું તત્વ બંને વસ્તુ ઈંગ્લેંડમાં પક્ષી રીતે રહેલા છે કે જ્યારે આ દેશને બહુમતવાદનું તત્વ સોંપ્યું છે પરંતુ સત્તા સોંપી નથી અને એક ખાનગી વિચારશીલ મંડળ સ્થાપવાની મનાઈ કરવામાં આવી છે, અને એવા મંડળને ગેરકાયદેસર ઠરાવી સજનને પાત્ર બનાવ્યું છે.

ઉપર ખોલેલા ભેદ ઉપરથી વાંચક વર્ગ સમજી શકે કે ઉપરના જણાવેલ સત્તા અને વિચારના તત્વો સિવાયનો બહુમતવાદ એક મુડદું છે અને તે મુડદું હવે સડી આ દેશના જનસમાજની હાની કરી રહ્યો છે.

પ્રશ્ન—ઉપર જણાવેલ બહુમતવાદનું ઝેરી તત્વ કેમ ઉખેડી શકાય?
ઉત્તર—બરાબર ઉખેડી શકાય. માત્ર પ્રજાએ નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં લેવા ભેદબેદ.

મુદ્દાઓ.

આ દેશના તમામ જનસમાજ સુધારક સંસ્થાઓએ નીચેના ઉદ્દેશો રાખવાજ નોંધશે.

(૧) કોઈપણ સંસ્થાનો ઉદ્દેશ લક્ષ્મી ભેગી કરવાને બદલે લક્ષ્મી ભેગવી વાવી નાંખવાનો હોવો નોંધએ.

વ્યાજે દ્વિ ગુણ્યમ વિત્તમ, વ્યાપારેશ્ચ ચતુર્ગુણ્યમ,
ક્ષેત્રે શતગુણ્યમ વિત્તમ, દાનેચ અનંત ગુણ્યમ.

(૨) સંસ્થાએ વ્યાજ ખાવાની પ્રથા છોડી વ્યાજ ભરવાની નીતિ અદ્યણ કરવી નોંધએ.

(૩) સંસ્થાએ ઓનરરી હોદ્દાઓ રદ કરવા નોંધએ.

ઉપર લખેલા ઉદ્દેશો જે સંસ્થાઓ નહિ રાખે તે સંસ્થાઓ પોતાને નુકશાન કરશે, આખા દેશને નુકશાન કરશે અને તે સિદ્ધાંત ઉપર દેશ નહિ આવશે તો ખાત્રી પુર્વક આ દેશ પકડે ગુલામોનો ખનશે. ઉપર લખેલા ઉદ્દેશો ગુલામી બંધન તોડવાની ચાવી છે, અને તે ચાવીનો ઉપયોગ નીચે પ્રમાણે કરવાનો છે.

નાનામાં નાની સંસ્થાઓથી માંડી કોંગ્રેસ જેવી મહાન સંસ્થાએ પણ હાલ આગળ વધવા અટકી જવું એટલે કે જે સ્થાને હોય તે સ્થાનેથી એક ઈંચ પણ આગળ ન વધવું. નવી લક્ષ્મી લેવી બંધ કરવી, ધ્યાનમાં પડે તે માણસ સંસ્થાઓની સરદારી લઈ રહ્યો છે તેને બદલે સંસ્થાઓએ પોતાના સ્થાનમાંથી પરીક્ષાઓ કરી બુદ્ધિ માન વગેરે શોધવો તે ઉપર બતાવેલ ઉદ્દેશો તેની પાસે રજૂ કરી

દેશ ઉદ્ધાર માટે ઈજનેરી પ્લાનો લેવા અને તેમાં જેનો પ્લાન ઉત્તમ લાગે તેને કામ સોંપવું. પ્લાન હમેશાં પરિણામ પતાવનારોજ હોવો જોઈએ. કે ઝટ દમને સામાન્ય માણસોના ગળામાં વાત ઉતરી જાય આવા પ્લાનોમા સારામાં સારા ઈનામો કાઢવા કે જેથી આખી પ્રજા વિચારશીલ બને. વાંચક વર્ગને ઉપરના વિષયનો ઉડો અભ્યાસ કરવા નમ્ર વિનંતી છે.

મુડીવાદનું ઝેરી તત્વ.

આ વાદે આ દેશને બારે નુકશાન કયું છે. બહુમતવાદ પણ તેના નુકશાન પાસે લાચાર છે બલ્કે બહુમતવાદને આ વાદે ખરીદ કર્યો છે એમ કહીએ તો ખોટું નહીં કહેવાય, કારણકે બહુમતવાદને ટકાવી ઝેરી વાતાવરણ ફેલાવનાર મુડીવાદજ છે. આખા દેશને પાયમાલ કરનાર તેજ વાદ છે. તો તે વાદનું સ્વરૂપ સમજવું અવશ્યક છે. પહેલાં તો મુડીવાદનો વ્યાખ્યા સમજવાનો આવશ્યકતા છે. લેખકનો વિષય આ વાદ સમજાવી લોકોના મગજમાં ફેલાયેલું ખોટુંશીયોઈમ ઠસાવવાનું નથી, કારણ લેખક તેમાં માનતો નથી. કોઈ એમ માનતું હોય કે દુનીયાના તમામ મનુષ્યો સરખી સંપત્તિમાં રહેવાજ જોઈએ તો તે વાત તદ્દન આકાશ કુસુમવત્ છે. એવું જગત ખનશે તે દિવસે મનુષ્યોના રૂપ રંગ કુદરત સરખા ખનાવશે, જગતની સર્વ લીલાઓ પણ સરખી પંકિતમાં રહેશે, કર્મવાદ ખોટો ઠરશે, શાસ્ત્રો જુઠા પડશે પણ લેખકની મુડીવાદની વ્યાખ્યા એજ છે કે લક્ષ્મીની સંપત્તિ મળી કે તરતજ મનુષ્ય બુદ્ધિનો ઈજારો લે છે અને સીધી અથવા આડકતરી રીતે લોકો પાસે પોતાને બુદ્ધિવાન મનાવે છે. આ દેશમાં કહેવાતો મુડીવાદ તેજ છે. આ મુડી-

પાદ હીંદુસ્તાનમાંજ છે એટલે કે હીંદુસ્તાનનું રાજતંત્ર આ મુડીવાદનું છે. કોઈ એમ માનતું હોય કે ઇંગ્લેન્ડનું રાજતંત્ર મુડીવાદનું છે તો તે તદન ખોટું છે. આવા મુડીવાદનું રાજતંત્ર હોત તો તે ભાંગીને ભુંકા થઈ ગયું હોત અને તેનું ફેતરૂં પણ આ દુનિયા ઉપર હોષ શકત નહિ, માત્ર હાથીના દેખાવના દાંત રૂપ દુનીઆની ઉપર રાજ્યના કાયદા બાંધી બતાવવા પુરતુંજ મુડીવાદનું તત્વ તેમાં રહેલું છે. આંતરીક સ્થિતિ બહુમતવાદમાં બતાવેલ વિચાર તંત્રને સત્તાના રાજતંત્રની છે.

મુડીવાદ પહોંચાડેલું નુકશાન.

રાજતંત્ર ઉપર વ્યાખ્યા કરેલ મુડીવાદને પોતાને માટે ધન ખેંચવાની ચાવી બનાવી છે અને આ દેશમાં તે વાત દાખલ કરી મુડીવાદને પોતાના દલાલો બનાવેલા છે. રાજ્યોનું એક કુતરૂં પણ સુખી હોય તો રાજ્યના પોષનારા આ દલાલો સુખી હોય તેમાં કશી નવાઈ નથી. આ દલાલના હૃદય અંતરપટ ખોલી જોઈએ તો પાપાણુ જેવા હોય છે અને દેશને માટે પોતાની જાતને માટે પોતા સિવાય અન્ય મનુષ્યને માટે કે એક પશુને માટે પણ તેના કલેઝમાં કશી દયા હોય તેમ દેખાતું નથી, માત્ર દંભ રૂપે કિર્તી મેળવવા પુરતી આ દલાલો દુનીયા ઉપર પોતાની દયા દેખાડે છે અને મહા દયાળુપણાનો ડોળ ધાલે છે. જેઓ સત્ય બોલના વખત આવે છે કે તરત ઉભી પુછડીએ નાસી જાય છે અને બતાવેલી સત્ય વસ્તુઓ અસંભવિત છે એમ કહી સત્ય વસ્તુને તોડી પાછળ પાડવા પોતાથી બનતું કરે છે.

ઉપર જણાવેલા પાપાણુ દ્વયના મનુષ્યોએ આ દેશમાં મોટી મોટી સંસ્થાઓ ઉભી કરી છે, અને તે ચલાવવાને આ દેશની અઠગક લક્ષ્મી બેગી કરી છે. પાછા પોતેજ તે લક્ષ્મીના ત્રસ્તીઓ બની ગયા છે કે પોતાના સેહથી જન સમાજનો ખીજો વર્ગ તેમાં દાખલ થઈ શકે નહિ અને તે ભયથી આડકતરી રીતે તેઓ રાજ્યને પોષી રહ્યાં છે અને આ દેશના મનુષ્યોના મહા મહેનતે બેગા કરેલા ધન તેઓ રાજ્યની તીજેરીમાં મુકે છે જ્યારે રાજ્ય તેનું વ્યાજ આપે છે અને મુળ લક્ષ્મી તો ધ્યાનમાં પડે તો પાછી આપે.

રાજ્યે એવો વિશ્વાસ એસાણો છે કે વ્યાજ આપવામાં તો કદી કસુર કરશેજ નહીં અને તેવો વિશ્વાસ એસાડી ફાઇનેન્સીયલ [કુડી] નું ધોરણ એવું રાખ્યું છે કે જેની વધઘટ સાથે મુળ લક્ષ્મીમાં વધઘટ થઇ જાય અને રાજ્ય ધારે તો વેપાર કરી તે વધઘટનો લાભ લઈ શકે કારણકે આ રાજ્યે વેપાર કરવાની રાજનિતી ધારણ કરેલીજ છે અને પ્રજા આ તંત્રને સમજી શકતી નથી. ન સમજી શકવાનું કારણ એ છે કે મુઠીવાદનું તંત્ર રાજ્ય અને પ્રજા વચ્ચે સિખસિખ છે. રાજ્ય મુઠીવાદનું તંત્ર દેખાડી વ્યાજ ભરે છે, જ્યારે પ્રજા તેજ તંત્ર પ્રમાણે વ્યાજ ખાત્ર છે. બંને વચ્ચે આકાશ પાતાળનો ભેદ છે. આવી રીતે અઠગક લક્ષ્મી અનેક સંસ્થાઓના નામથી બેગી કરી મુઠીવાદાઓ રાજ્યને પોષી રહ્યા હોવાથી આ દેશનો આમવર્ગ ગરીબાઇ બોગવી રહ્યો છે અને મુઠીવાદા વર્ગને આપ દઇ રહ્યો છે.

**“મુડાવાસાની ગરીબો પાસેથી લફમી હુટવાની ચાલી અને
આમ વગરને તેમાંથી બચવાનો ઉપાય.”**

આ ચાલીનું સ્વરૂપ સમજવા જેવું છે, કારણ લેખક તેનો પકકો અનુભવી છે, લેખકે તે ચાલીનું સુખ દુઃખ અનુભવ્યું છે તેથી લેખ-
કની એવી શ્રદ્ધા થઇ છે કે ભારતવર્ષ આ વિષયને સમજી જાય તો
રાજ્યતંત્ર ચલાવનારને તંત્ર ચલાવવાની પ્રણાલિકા બદલવી જોઇએ.
આ ચાલી તે બીજી કોઈ નહીં પણ દેશમાં ચાલતો ઝેરી સટોજ છે.
આ સટા દ્વારાજ પરદેશીઓ તેમજ આ દેશના મુડીવાદો આ દેશને
ચુસી રહ્યા છે. આ સટાને વેપાર તરીકે ગણાવી દેવા માટે સટો
હેતુ છતાં તેનું નામ વેપારમાં ફેરવડું યાને વાયદા બીઝનેસ જેવું
આપ્યું છે. ઊંડી દ્રષ્ટિથી મનુષ્ય વિચાર કરે તો જીગરના કરતાં
પણ ખરાબમાં ખરાબ તત્વ છે, યાને ડાકુનું કામ છે એમ કહીએ
તો ખોટું નથી કારણકે સાચા માણ ઉપરની માલીકી પરદેશીઓની
જ છે ને તે રાજતંત્ર સારી રીતે જાણે છે, અને જાણે છે કે આ
દેશના વેપાર કરનારાઓ માણ વગરજ વેપાર કરે છે. છતાં તેને
જાણી જુઝીને ચાલવા દેવામાં આવે છે. જીગરમાં કોઇપણ વ્યક્તિને
પહોંસા મળવાનો સંભવ છે, પરંતુ દેશ આખાની અપેક્ષાએ આ વે-
પારથી ધન મેળવતું આકાશ કુસુમવત છે એમ ઉપર જણાવેલા
સિધ્ધાંતથી સિદ્ધ થાય છે.

પરદેશીઓ આ દેશમાં જે વેપાર કરે છે અને તેને છુટથી કરવા
દેવામાં આવે છે, તેથી સાબીત થાય છે કે બ્રિટીશ રાજતંત્રવાદીઓ

અને ખીજા પરદેશીઓ અને આ દેશના મુડોવાદો આએ વેપારમાં ભેગા હોવાજ નેમ્મએ. કોઈ પણ વ્યક્તિ વિના સ્વાર્થે પોતાના હકમાં ખીજાને દાખલ કરેજ નહિ.

આશ્ચર્ય જેવું નથી ? કે જાપાન જેવો દેશ આ દેશનું રૂ લઇને અને ખીજા વસ્તુઓ લઇને આ દેશ કરતાંજ સસ્તે ભાવે આ દેશમાં પોતાનો માલ વેચે છે. આ દેશનું રાજ્ય ખ્રિસ્તીશાનું છે, તોપણ જાપાનને જાણીપુઝીને શા માટે આ દેશમાં હુંદ ચલાવવા આપે છે. આ બધું આંતરદષ્ટિ ઉઘાડીને તપાસીએ તો ખાત્રી થશે કે આ દેશનું રાજતંત્ર ચલાવનારા અને પરદેશીઓ વેપારમાં જુદા નથી તેમજ આ દેશમાં ચાલતી પરદેશીઓની પેઢીઓ અને રાજ્ય તે પણ જુદા નથી. માત્ર ઈંગ્લેન્ડ રૂપ જુદાજ દેખાયા કરે છે અને તે બધાય ભેગા થઇને ઉપર પ્રમાણે સમજી અને ધન ખેંચવાની ચાવી બનાવી છે. રાજ્યને મોટો લાભ હોવાથી અનીતિનું તત્વ દેખાવા જતાં તેને વેપારનું નામ આપી કાયદેસર ગણાવી આંખ આડા કાન કરે છે,

આ દેશમાં ચાલતો રૂ, સોનું, ચાંદી, ખીયાં ચોખ્ખા, જુદા, વિંગે-રેતો સટો અહીંના લોકો કરે છે અને ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે માલ ઉપર જણાવેલી સીડીકેટના હાથમાં હોય છે. તેથી અહીંઆના સટો-ડીઆઓ સીડીકેટથી ઉતરી દીશ્વમાં કાયમ રહે તેમાં કશું નવાઈ જેવું નથી.

પરીણામમાં આખરે આ દેશની સંખ્યાબંધ પેઢીઓ દરસાસ નાકારીતો આશરો લે છે અને નવી પેઢીઓ સ્થપાયા કરે છે અને

ગરીબ વર્ગની દર સાલની ઉત્પન્ન કરેલી મજૂરીઓ યાહોમ ઉપર લખેલી સીડીકેટ ઉઠાવી જાય છે. ઉપર પ્રમાણે સટા દ્વારા અદ્યત્ત લક્ષ્મી મળી અને આ દેશના ખેડૂત વર્ગ પાસેથી માત્ર પડાવી લીધેા એ ખંતે ચીજ પરદેશીઓને પોતાનો માત્ર સસ્તો પાડે આ દેશમાં હરીફાઈમાં ઓછે ભાવે વેચવાનું સાધન છે.

આ સટામાંથી ખચી જવા માટે આ દેશના આમ વર્ગ પોતાનું લક્ષ તાત્કાલિક ખેતીના ધંધામાં જોડવું જોઈએ પરંતુ સટો રમવાની ખદી પોતે દુર ન કરી શકતો હોય તો તેજો નીચેની ચાવીએ સટો રમવો જોઈએ.

એ તો અવશ્ય વાત છે કે આ દેશના મુડવાદો તેમજ પરદેશીઓની મદાન હુંદને લઇને ઉપર લખેલા સટાઓમાં વરસતી અંદર ઓછામાં ઓછા બે વાર મોટા ફલકન્યુએશનો આવે છે તે એટલી હદ સુધીના કે સટોડીઆઓ ગલરાટમાં પડી જાય અને પોતાની દિશાનું ભાન ભુલી જાય તેવા સંજોગો ઉભા થાય છે. એવે વખતે ખજારને મુડીવાદીઓ ચોકસ સ્થાને ઉભો રાખે છે. સટોડીઆઓનું ખોટું ખીજનેસ કપાઈ જાય નહીં ત્યાં સુધી તેજ સ્થાને ખજારને ટકાવી રાખે છે અને એવી લાલચનું ખજાર કરી મુકે છે કે નીરાંતે ગરીબોનું ધન પોતાના ઘરમાં આવી જાય. આ વિષયનો ઉઠો અભ્યાસ કરીને સટો રમનારે પોતાનું ખગલાના જેવું ધ્યાન ફળવણું જોઈએ અને જે વખતે પોતે મજૂરી કરીને ધન કમાયો હોય તે ધન રોકડું રાખી આ ઇદ્રજળનો લાલ લેવો જોઈએ. જે વખતે આ દેશના મુડવાદો ધન કમાય છે, તે વખતે

ઈદ્રજીન પ્રમાણે સીકયુરીટીઓના ભાવ ઉંચા થઈ જાય છે, કમાનાર માફક બની ઉંચે ભાવે તે સીકયુરીટીમાં પડી જાય છે, અને ઈદ્રજીનીઆઓ આ સાધન દ્વારા તેઓની મજૂરી હુટી લે છે આ દેશમાં ધન કમાઈ વ્યાજનો લોભ ઓછો રાખી રોકડું બચાવી તકનો લાભ લેવો એજ સદ્દામાં કમાવાની ચાવી છે. હમેશ સટો રમનારાનું પરિણામ પાપમાલીનીજ નીશાની છે.

આ દેશની દરેક સંસ્થાઓ ૧. આગેવાની મુડીવાદીઓના હાથમાં હોવાથી સામાન્ય રીતે ધાર્મિક સંસ્થાઓની આગેવાનીઓ પણ તે લોકોનીજ છે અને આગેવાનીને લઇને ધર્મ સ્થાનકોમાં જવાનું અવારનવાર બને છે. આ દેશ કર્મવાદી અને આત્મવાદી હોવાથી તે વાદના સિદ્ધાંતો આ મુડીવાદીઓને સાંભળવાનું બને છે, સારામાં સારા ત્યાગીઓના સંસર્ગમાં પણ આવવાનું બને છે અને ત્યાગીઓની વાણી સાંભળી પરલોકનો ડર તેમને લાગે છે, પરંતુ લક્ષ્મી મેળવતાં કરેલ પાપો તેને સરળ રસ્તે જવા દેતા નથી અને લક્ષ્મી પોતેજ પાપ ધોવામાં ઉપયોગી વસ્તુ આ મુડીવાદોને જણાય છે અને તે દ્વારા પાપ ધોવાના પ્રયોગો તે શરૂ કરે છે. લોકોને કહે છે કે આવો મને વ્યાજની સારી આવક છે, બીજા માગે, તમારી પાસે લક્ષ્મી ન હોય તો હું આપું. આ તેના પ્રયોગથી લોકોમાં બીજા માગવાનું તત્વ દાખલ થયું છે. હુટારાઓ હજારો મનુષ્યોને હુટી ત્રાસ આપી દાન કરે છે, અને તે દાનથી મોક્ષની ઇચ્છા રાખે છે.

અંતઃકરણના સડાના બચે ઇશ્વરને પણ હમવા માંડ્યો. મુડી થઇ કે તરતજ ધર્મના નામે દોડાદોડ કરી ચુકે છે ને જાણે પછસો

જ ઇશ્વરને મળવાને સાધન હોય તેવી પ્રજામાં લાગણી પેદા કરે છે, અને ધર્મને નામે રેલ્વે કંપની, સ્ટીમર કંપની, પરદેશી ચીજોમાં પછસો વાપરી દેશને કંગાળ બનાવવા માંગે છે. દેશને કંગાળ બનાવી ઇશ્વરને ભજવાનું કામ ઇશ્વરને હાથે બેસાડવાનું આ મુંડી વાદે આ દેશમાં આગેવાની લીધી છે, અને ઉપર પ્રમાણે ઇશ્વરના દરબારમાં જવાનો દાવો પણ એણેજ કરવા માંડ્યો છે.

ઉપલા તમામ નુકસાન ઉપરાંત મહાભારત પાપમાં આ દેશના મુડીવાદીઓ ત્યાં દુસ્તી પડ્યા છે કે પરદેશીઓએ પોતાના દેશને પોષવાને દવા ખપાવવા આ દેશમાં દવાખાના ઇસ્પીતાલો વિગેરે કાઢ્યા છે ને કેળવણીમાં અમુક ડીગ્રી રાખી આ દેશના મનુષ્યોને દવા ખપાવનારા એજન્ટો બનાવ્યા છે કે જેણે આ દેશને ભારેમાં ભારે નુકસાન કયું છે તેને આ મુડીવાદીઓ પોષી રહ્યાં છે. મુડીવાદીઓએ કાતી મેળવવા ખાતર ધર્મ સમગ્ર આ દેશના જુદાજુદા વિભાગોમાં ધર્માદા ઇસ્પીતાલો સ્થાપી છે. જે જે જગ્યાએ આવી ઇસ્પીતાલો સ્થપાય છે, તે તે જગ્યાએ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ રોગો વધી પડ્યા છે, મરણ પ્રમાણ વધ્યું છે, મુડીવાદોના ખ્યાનમાં પણ આ ખીના છે, અને મુડીવાદીઓની આંખ ઉઘાડવા માટે એક એમેરીકન વિદ્વાને આ વિષયના હજારો પુસ્તકો બહાર પાડ્યા છે. મુડીવાદીઓએ વાંચેલ પણ છે, પરંતુ આવી ઇસ્પીતાલો ઉપર પોતાના નામના લાગેલા લેખો ઉપડી જાય છે અને પોતાનું સ્થાપિત કામ પોતાને ઉત્થાપિત કરવા પડે છે માટે તેનો હઠયોગ થઇ પડ્યો છે અને ગમે તેવો વિદ્વાન પ્રશ્ન-મના વઢવકને જુદું દરાવે તોપણ આ મુડીવાદ તેને સાંભળવા માંગતો

નથી. ખાસ દયા ધર્મના માનનારાઓ એવા હૃદમાં ફસી ગયા છે કે તેઓ જીવ હિંસાની પણ દરકાર કરતા નથી અને ધર્મદા દવાખાના ચલાવે જાય છે, તેઓ સારી રીતે જાણે છે કે પરદેશીઓએ પોતાના દેશમાં સેંકડો કતલખાના રાખ્યા છે. દવામાં ઘોડા જેવા નર પ્રાણીનું લોહી પણ વપરાય છે. ગાયનું માંસ પણ વપરાય છે. કોઈ એવું પ્રાણી ભાગ્યેજ હશે કે જેનો ઉપયોગ દવામાં નહિ થતો હોય આટલું છતાં પણ આ દવાખાના ચલાવવામાં આવે છે.

ઉપર પ્રમાણે પાપ કરવા છતાં પણ પશ્ચિમે સ્થાપન કરેલા વધદેકે અને સંચાલકોએ રોગીના શરીરમાં ધર કરેલા રોગો જેવાકે ક્ષય, દમ, કેનસર, ભગંદર, વાળા, અને દાંતના રોગો એવા દરદો મટાડવાનો પુરાવો ભાગ્યેજ મલશે અને ઉંડી રીતે તપાસવામાં આવશે તો તેવા દરદો મટાડવાની તેનામાં શક્તિ નથી તેમ સાબીત થશે. તાવ જેવા સામાન્ય દરદોને આ વધદેકે ભયંકર રૂપ આપી લોકોનો પોતાના ઉપાસક ખનાવી લીધાં છે, કે જે દરદોનું આવવું ને જવું સામાન્ય છે. દરદી કદાચ ન દવા લે તો પણ તેવા દરદો મટી જાય છે, ઉપરાંત આ દેશના દેશી વધદાઓ ઉપર જણાવેલા ભયંકર દરદો હજારો મટાડવાના પુરાવા મળશે. તેની સામે સેંકડે એક ટકો પણ પશ્ચિમના વધદેકનો પુરાવો નહિ મળે. કદાચ સરજીકલમાં પશ્ચિમની વિદ્યા સાથે કામ કરતી હશે છંતાંપણ દરદીના સારા થવાની સંખ્યા તપાસ્યા સિવાય ઇન્સાફ આપી શકવો અશોભ્ય છે.

ડ્રગ્સના વિષયમાં તો અમેરીકન વિદ્વાનોએ સિદ્ધ કર્યું છે કે પશ્ચિમનું વધદેક તદ્દન જીડું છે અને તે વધદેક જ મરણ પ્રમાણ વધવામાં કારણભૂત થઈ પડ્યું છે.

છેવટમાં તે વિદ્વાન એટલે સુધી જણાવે છે કે આ વધદંતે દરેક દેશમાંથી દેશનીકાલ કરવું જોઈએ અને પછી તે દેશ જોશે તો મરણ પ્રમાણ તદ્દન કરી પડી ગયું હશે.

આટલા બધા પુરાવા છતાં આ દેશનો મુડીવાદ આ ભયંકર પાપી સંસ્થાઓને ધર્મના નામે સાચવી રહ્યો છે અને પરદેશીઓની દ્વા ખપાવી તેને પોષી રહ્યો છે તેજ પાપ આ દેશને રીખાવી રહ્યું છે. બીજા બધા પાપને બાબુએ મુકી મુડીવાદીઓ માટે ઈશ્વરને લેખકની પ્રાર્થના છે કે આ વિષયમાં મુડીવાદીઓને સદ્બુદ્ધિ આપ અને આ ગરીબ દેશને રીખાતો બચાવ.

ઉપર પ્રમાણે તમામ વિષયોમાં પોતે પાપ કરી રહ્યો છે એ વિષયની અજ્ઞાન વ્યક્તી કદાચ મળી આવે કે જે પાપ કરતો હોય છતાં તેને પાપની ખબર ન હોય પરંતુ આ મુડીવાદે એક જાહેર પાપ આ દેશમાં દાખલ કરેલું છે અને આ દેશની પ્રજાને કેવળ બનાવી લેવામાં આવે છે તે એ છે કે આ દેશમાં જાહેર જુગાર રમાડવામાં આવે છે તેનું ઉપરીપણું પણ પરદેશી મુડીવાલાઓનું છે અને રાજ્યનો લાલ પણ તેમાં સમાયેલો છે. તેથી રાજ્યના કાયદા હેઠળ આ જુગાર ચલાવવામાં આવે છે. રાજ્યને પછસાનો લાલ થતો હોય તો આ દેશની પ્રજા ગમે તેટલી રીખાય તેની તેને દરકાર નથી તેથી આ મુડીવાદે આ અધર્મનું જાહેર તત્વ નીતી શાસ્ત્રનું ઉલ્લંઘન કરી ચલાવ્યું છે. આ દેશનો મુડીવાદી વર્ગ આની સાથે સામેલ થયેલો છે તેની દેખાદેખી એક આ દેશનો કંગાલમાં કંગાલ હેલકરી પણ ઉતરી પડ્યો છે. સાક્ષાત મુર્ખ બનવાનું આ સ્થાન છે. આ સ્થાનને રેસ યાને ઘોડા દોડની

સરત એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે. ચોકકસ સંખ્યામાં એક દીવસમાં રેસો રમવામાં આવે છે. દરેક રેસ દીઠ રમતના જાહેલા પદ્ધતિ સામાંથી વીસ ટકા કાઢી લેવામાં આવે છે. રેસની સંખ્યા આઠથી નવ રાખવામાં આવે છે એટલે કે આઠથી રેસ રમાડી એક આખી રેસના પદ્ધતિ લઈ લેવામાં આવે છે અને વિસ્તારથી જોઈએ તો રમનારના ખીસાના તમામ પદ્ધતિ કાઢી લેવામાં આવે છે, ઉપરાંત એસવાની ટાંકીટો પણ ઉંચી ઉંચી રાખવામાં આવે છે. આ રેશમાં આમ વર્ગ જાય તો તેમાં કશી નવાઈ નથી કે જે વર્ગ હમેશા ગાડરીયા પ્રવાહ જેવો હોય છે અને તેનું તેવું રહેવું કુદરતના ધરથી નિર્માણ થયેલું છે પરંતુ કેળવાયેલો વર્ગ મોટાં મોટાં ગણીતોના પોતાં શાખી પોતાને મોટો મનાવે છે તેવો વર્ગ પણ ત્યાં જાય છે અને રેસ રમી પોતે પાયમાલ થાય છે અને દેશને પાયમાલ કરે છે, જેમ વ્યસનીઓને દારૂએ ફસાવ્યા છે તેમ આ લોકોને પણ આ જુગરના વ્યસને ફસાવ્યા છે. ઉપરના કોરડા પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ પ્રમાણે પદ્ધતિ મળવાનો સંભવ નથી. આ વર્ગ એમ જાણે છે છતાં ત્યાં જવાનો શોખ રાખે છે અને જગતમાં પોતાને વેપારી કહેવરાવે છે. તેવાઓ વેપારી છે કે કેમ તેનો વિચાર કરવાનું કામ હું વાંચકને સોંપી આ વિષય હું અત્રે વિરમું છું.

પ્રશ્ન—આ ભયંકર મુડીવાદનું ઝેરી તત્વ કેમ ઉખેડી શકાય ?

ઉત્તર—પરાપર ઉખેડી શકાય. નીચેની શુદ્ધિઓના આમવર્ગે ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

(૧) મુડીવાદનું જોર લક્ષ્મી ઉપર છે ને તે લક્ષ્મી મેળવવાની તેની આવી ઉપર ખતાવી તેમ સદો છે. સદાના ઝેરી તત્વો આ દેશના આમવર્ગના

મગજમાં ઉતર્યા કે તરતજ મુડીવાળાઓના લક્ષ્મી મેળવવાના દાર ખંધ થવા માંડશે. આ માટે આ દેશના દરેક છાપાએ દરેક આગેવાન વ્યક્તિએ આ દેશના દરેક વિભાગમાંથી સટો ઉખેડી નાંખવાના સાહિત્ય ફેલાવવા સદ્દાની ખેંચો ખતાવવી. હાલ ચાલતો સટો તે વેપાર નથી પણ દગબાજ છે. તેમ લોકોને સિદ્ધ કરી ખતાવવું, સગના વિષયનો અભ્યાસ કરી જે દિશાથી મુડીવાદો ધન લઇ જાય છે તે દિશાની કમાવાની ચાવીઓ લોકોને ખતાવવી આ સટાથી થતી હાની લોકોને ખતાવવી, આ દેશની સુધારવાની આગેવાની લેનાર લોકોએ આ સટાનો અભ્યાસ કરવો જોઇએ લેખકની ખાત્રી છે કે આ દેશ સટાને વેપાર માનવાની મીથ્યા દૃષ્ટિમાં ફસી પડ્યો છે પણ જો તે જ્ઞાન થાય કે આ ચીજ નુકસાન કર્તાજ છે તો તરત ખસી જાય. લોકો માને છે કે ચાલતો સટો નસીબ અજમાવવાનું સ્થાન છે પણ જ્યારે તેની ખાત્રી થશે કે માથું ફેડવાનું સ્થાન છે કે તરતજ દરેક વ્યક્તિ ખસી જશે.

આ મુડીવાદ જે ટકી રહ્યો છે તેની ખોંચ આ રાજ્યની નાદારી કોર્ટો છે જો આ દેશમાંથી ઈન્સોલવન્સીનો કાયદો નાબુદ કરવામાં આવે તો રાજ્ય ને પ્રજા વચ્ચેની જે તકરાર છે તેનો ફડચો આવી જાય. આપણને કોમેસ જેવી સંસ્થાઓ ચલાવવાની જરૂર રહે નહીં એવી લેખકની આખા દેશને ચેલેંજ છે. તેથી ઈન્સોલવન્સીનો કાયદોજ મુડીવાદીને ટકાવી રાખનાર હોવાથી તે કાયદાનો દરેક રીતે નાશ કરાવવાનો આ દેશના સુધારકોએ પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. રાજ્યનો આ કાયદાને રાખવાનો હેતુ જનસમાજને સમજવા જેવો છે. રાજ્ય આ કાયદો રાખવામાં પોતાની ચલાવેલી રાજ્યનીતિ પ્રમાણે વ્યાજખી છે તેનું

કારણ એ કે આ દેશનું દીવાળુ કાઠનાર ગુન્હેગાર છે પણ તેની ગુન્હેગારીનું મુળ રાજ્યે ચલાવેલી રાજ્યનીતિમાં હોવાથી તેવાઓને સજા કરવામાં નથી આવતી.

કદાચ કોઇને શંકા થશે કે પોતાના દેશમાં શામાટે નાદારીનો કાયદો રાખ્યો છે ? તેવાઓનું સમાધાન એ છે કે તે દેશના વતની પણ આ કાયદાનો ભોગ થાય પણ તે દેશનું રક્ષણ રાજ્ય કરી લક્ષ્મીની હદ આધિસી છે કે તે દેશની જાવક કરતાં આવક હમરોગણી છે જ્યારે આ દેશની લક્ષ્મીઓ પરદેશીઓ હમડી જાય પણ પાછી આપે નહીં.

વિશેષ સ્પષ્ટીકરણ.

આ દેશની આ રાજ્યે વારંવાર જમીન માપી લીધી છે અને તેની ઉત્પન્ન પણ ગણી લીધી છે. આ દેશની પ્રજાનું ગણીત પણ નક્કી કરી લેવામાં આવે છે, નાણા પ્રકરણ પણ પોતાના હાથમાં રાખેલું છે, આ અધાની ત્રોરાશી પચરાશી કરતાં રાજ્યની ખાત્રી છે કે આ દેશની આવક કરતાં જાવક મોટી છે, ને તેથી ચોક્કસ ખાંડો આ દેશમાં રહેજ છે અને સરોની રમવાની પોલીસીએ ચોક્કસ દીવાળાઓ આવશે જ તેમ રાજ્યની ખાત્રી છે. માટે તે દીવાળાઓએ ને સજા નહીં કરતા ગંગારનાન કરાની પવિત્ર કરાવવામાં આવે છે. જરમની જ્યારે ઈરિટ આફ્રિકામાં રાજ્ય કરતું હતું ત્યારે ત્યાં તેણે દીવાળુ કાઠવાની સખત મનાઈ કરેલી અને દિવાળુ કાઠનારે ચોક્કસ ટકાઓ ભરવાજ જોઈએ તેવો કાયદો રાખેલો અને આવા નીતિમાન કાયદાને ધારણ કરેલો હોવાથી તે દેશમાં બીજા માંગવાનું તત્વ અંધ કરેલું. હજુ પણ મુરોખના

ધણી દેશમાં દીવાળાઓપર સખત અંકુશ છે ને તેવા દેશોની આવક જાવક કરતાં હમેશા વધારે રહે છે કે જેના પરિણામે મનુષ્યોને બરાબર રોજી મળી શકે છે.

આ દેશના મનુષ્યની માસીક આવક સરેરાશ ધણી પામર છે એમ ગવર્નમેંટ સારી રીતે સમજે છે. આ ઈન્સોલવેન્સીના કાયદાને લીધેજ રેલ્વે કંપની અહીં આના લાખો લાચાર માણસોને જાણુવા છતાં મફત ઉપયોગ કરવા દે છે તે કંઈ ધર્માદા ખાતર નહીં પરંતુ ઈન્સોલવેન્સીના કાયદાનું તત્વ તેને નડે છે તેવા મનુષ્યો હાલ ચાલતાં આર્થિક સ્થિતિના સંજોગો વચ્ચે આ સાધનોનો ઉપયોગ ન કરે તો તેવાઓના પેટ સરકારે ભરવા પડે. હુંલાં, લંગડા અપંગ નીરાધાર ને ધંધા વગરના થઈ પડેલ કરોડો મનુષ્યોને પોષવાનો ધર્મ સરકારનો છે, નહીં કે પ્રજાનો. પણ સરકાર આ નાદારી કાયદાના આશરા હેઠળ પ્રજા પાસે આવા લોકોને પોષાવે છે અને આ દેશના મુડીવાદીઓ ઉપર તેનો બોજો મુકી દીધો છે જે સાધનોનો ઉપયોગ ગરીબો માટે બંધ કરી દેવામાં આવે તો પ્રજા-ઓમાં શુન્હાઓ વધી પડો, જેલમાં જવાનો વખત આવે છે કે જેલમાં દાખલ કરી સરકાર આ દેશના મનુષ્યોને પોષવા માંડતી નથી. ઉપરના સીધ્ધાંત ઉપરથી વાંચક સમજી શકશે કે આ રાજ્યનીતિની પોલ નાદારી કેટલાંમાં રહેલી છે. જે આ કાયદાને ફેરવાવવા આપણો આગેવાન વર્ગ મહેનત કરે તો જરૂર રાજ્યને રાજ્યતંત્ર ફેરવવાની જરૂર પડે. પ્રજા નીતીવાન બને. પ્રજા જે અનીતીના પંથે ઉતારનાર બીજી કોઈ નહીં પણ આ કાયદો છે. રાજ્ય ગમે તેટલા સુધારા આ દેશને આપે પણ આ કાયદો ફેરવે નહીં ત્યાં સુધી દરેક સુધારા પરદેશીઓને પોષવા માટે હશે તેમ પ્રજાએ સમજી લેવું.

(૩) આમ વર્ગ નીડરપણે મુડીવાદીઓએ ઉભી કરેલી આ દેશની તમામ સંસ્થામાં દાખલ થઈ જવું અને હાલ ચાલતાં બહુમતવાદનો લાભ લઈ તેવી સંસ્થાઓનો કાબો લેવો. મુડીવાદ વર્ગ ગમે તેવો તોપણ વ્યક્તિઓ થોડી છે. મુડીવાદીઓએ ભેગી કરેલી લક્ષ્મી આ દેશનીજ છે અને દેશનેજ માટે વપરાવી જોઈએ અને તેથી તે લક્ષ્મીનો યોગ્ય સ્થળે વ્યાજ ખાવાનું ધોરણ બંધ કરી વાવી નાંખવી. બહુમતવાદમાં બતાવેલા ઉદ્દેશ પ્રમાણે કામ ચલાવવું. આવી રીતે જ્યારે આમ વર્ગ હિંમત ધરી કરશે કે તરતજ મુડીવાદી વર્ગની શુદ્ધ ઠેકાણે આવશે. આમ વર્ગ સાવચેત રહેવું કે મુડીવાદોના જાનસૂસો ધ્યેય ચુકાવી મુડીવાદીઓને ફાવવા દેય નહીં.

(૪) કલમ ત્રીજામાં બતાવેલ હેતુ પાર પાડવા માટે આમવર્ગીયોના સમજદાર વર્ગ સેવા સમાજને ઉભી કરવી. લક્ષ્મીના તત્ત્વ આવી સંસ્થાઓમાં કેવળ જોઈતું રાખવું નહીં તો લક્ષ્મી ધ્યેય પાર પાડવા દેશે નહીં હાથમાં લક્ષ્મી વધારવાનો પ્રયત્ન નહીં કરતાં મુડીવાદો જે સંખ્યા દ્વારા આ દેશને પાયમાલ કરી રહ્યા છે તેને તોડી પાડવાના અહીંસક વિચારો ની લક્ષ્મી ભેગી કરવી અને તે લક્ષ્મીવડે તે સંસ્થાઓ ઉપર આક્રમણ કરવું એટલે કે જે બહુમતવાદનું હથીયાર લક્ષ્મીના જોરથી મુડીવાદો હાથમાં રાખ્યું છે તે છીનવી લઈ તેજ હથીયાર વડે મુડીવાદોના નાશ કરવો. આમ વર્ગના મંડળોએ પોતાના વર્ગમાં નીચલા ગુણો પેદા કરવાનો પ્રયત્ન કરવો-

ગુણો.

- ૧ મનુષ્યો પરદેશી વસ્તુ ખરીદી પરદેશીઓને પોષે નહીં તે એટલે સુધી કે એક પરદેશી રમત પણ તે પસંદ કરે નહીં.
- ૨ આમ વર્ગમાં દારૂની બદી ઓછી કરાવવી.
- ૩ આમ વર્ગ પોતાની દરેક હાજત ઓછી કરવી.
- ૪ આમવર્ગ કરકસરવાળો થાય અને વિના કારણે પધસો બગડે નહીં.
- ૫ આમ વર્ગ નાના મંડળો કાઢી પોતે સ્વતંત્રપણે કેમ શુંદગી ગુજરી શકે તેનો વિચાર કરવો.
- ૬ આમવર્ગ નીરર્થક પોતાના બચ્ચામાં હાસની ઈંદ્રબળ કેળવણીના સંસ્કાર પેદા કરવા નહીં અને તેને બદલે પોતાના મંડળો ઉભા કરી પુર્વકાળની આ દેશની સંસ્કૃતિ પ્રમાણે સેવા ભાવવાળા મનુષ્યો પેદા દરી પોતાના મંડળો દ્વારા કેળવણી આપવી. એક બચ્ચું પણ જન્મતાં ખરચ કરાવે છે માટે તે બચ્ચાંની અમુક વયે કેળવણીની સાથે મજુરીનું કામ સોંપવું જ જોઈએ.
- ૭ આમ વર્ગ ઈંદ્રબળ કેળવણીમાં રહેલો નુકશાનનો ઉડો અભ્યાસ કરવો.
- ૮ આ દેશનો સાધારણ વર્ગ જે તદ્દન રીબાઈ રહ્યો છે કે જેને નોકરી પણ મળતી નથી અને મજુરી પણ કરી શકતો નથી અને મનુષ્યોના પેટ ભરવા પડે છે તેવાઓએ સદ્દાના આડા ધંધા અને અનીતીના ધંધાને છોડી બેકાર તરીકે બહાર આવતું બેકારોના મંડળો ઉભાં કરવાં અને વીસાચતના લોકો જેમ દેશ ઉપર બેકાર-

રીની અસર કરે છે તેમ આ દેશના રાજ્ય ઉપર અને મુડીવાળા વર્ગ ઉપર અસર કરવી કારણકે તેઓને બેકાર બનાવવાના ગુન્હે-ગારો તેઓજ છે પણ આ મુડીવાદીઓની ગુલામી કરવાનું અને ખીદમત કરવાનું છોડી દેવું. તેમજ બીજા માંગવાની મદદ ખરાબ પ્રણાલિકા ઉપર ઉતરવાનો વિચાર કરવો નહીં.

ઉપર પ્રમાણે યુક્તીઓ લાગુ પાડવાથી મુડીવાદનું ઝેરી તત્વ જરૂર નાશ પામશે અને મુડીવાદીઓની મગરૂરી ઉતરશે અને સમજતા થશે કે ગરીબોના તેઓ ઋણી છે.

ઈતિલમ્

મુદ્રક:—શ્રીપતરાવ રામચંદ્ર ચીખલે.

શ્રીસુચી પ્રકાશ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, હોળી ચકલા કોટ, મુંબઈ.

પ્રકાશક:—શા. પ્રાણીલાલ કાલીદાસ માંગરોલવાલા. ઘાટકોપર, મુંબઈ.
